

SĄD NAJWYŻSZY

Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

Warszawa, dnia 19 listopada 2019 r.

Oświadczenie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

W 2004 r. Polacy zdecydowali, że staniemy się częścią Unii Europejskiej, której celem jest m. in. zapewnienie bezpieczeństwa prawnego w Europie. Taką decyzję podjął w referendum naród. Dzisiaj najwyższy organ sądowniczy tej struktury – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok, który jest odpowiedzią na skierowane do niego przez Sąd Najwyższy pytania.

Z odpowiedzi tej wynika, że Trybunał zaakceptował dokonywanie kontroli zgodności przepisów dotyczących ustroju sądów z prawem Unii Europejskiej. Uznał zatem, że także ta materia nie jest wyłącznie wewnętrznym problemem polskim. Trybunał podzielił zastrzeżenia SN i przesądził, że podnoszone w pytaniach SN kwestie niezależności nowej Izby Dyscyplinarnej, a także bezstronności Krajowej Rady Sądownictwa rozpatrzone być powinny przez sąd odsyłający, czyli Sąd Najwyższy, wskazał także warunki jakie musi spełniać niezależny sąd. Taka wykładnia prawa Unii Europejskiej jest jednak wiążąca nie tylko dla sądu odsyłającego, ale obowiązuje wszystkie sądy i inne organy państwa, przy czym może się okazać konieczne odstępianie od stosowania przez nie przepisów prawa krajowego.

Wysoco prawdopodobne jest, że wskazane w pytaniach zagadnienia staną się przedmiotem rozważań i orzeczeń sądów powszechnych i administracyjnych. Sąd pytający zobowiązany został przez TSUE do rozstrzygnięcia, czy Izba Dyscyplinarna jest sądem w rozumieniu prawa Unii Europejskiej, zważywszy na sposób jej powołania. Wydanie stosownych orzeczeń przez Sąd Najwyższy będzie dokonywane bez zbędnej zwłoki, wymaga jednak czasu. W celu zapobieżenia pojawieniu się stanu niepewności prawnej, czy wręcz chaosu prawnego, Rząd, Sejm i Senat powinny podjąć działania ustawodawcze w celu usunięcia wadliwości prawnych, których zaistnienie zostało dzisiaj potwierdzone w wymienionym zakresie. Wymaga tego stan praworządności w Polsce, którego stabilność, na skutek wprowadzonych zmian, uznać trzeba za od dłuższego czasu zachwianą. Należy wypracować rozwiązania, które rozpoczną proces odbudowy zaufania do Krajowej Rady Sądownictwa i sądów z Sądem Najwyższym na czele. Trzeba to uczynić ze względu na dobro Polski widziane z perspektywy wewnętrznej i międzynarodowej.